

Retningslinjer for Klarspråksprisene

Retningslinjene er fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) den 23. juni 2022¹. De ble 15. januar 2024 språklig justert for å gjenspeile ansvarsfordelingen i den nye departementsstrukturen.

Klarspråksprisene er forvaltningspriser som eies av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) og deles ut av statsråden i DFD én gang i året.

Prisene skal belønne godt, klart og brukervennlig språk i offentlig sektor. Klart språk fremmer demokrati og rettssikkerhet og bidrar til innbyggernes tillit til forvaltningen. Prisene skal både motivere og vise frem mønsterpraksis.

Krav om klart språk og tilgjengelig informasjon i offentlig forvaltning er blant annet satt frem i:

- Statens kommunikasjonspolitikk (2009)
- Kommuneleien § 4-1 (2018)
- Språkloven § 9 (2021)

I NOU 2019:5 Ny forvaltningslov har lovutvalget også foreslått å lovfeste et krav om klart språk.

Hovedpris for staten

Prisen tildeles et statlig organ som har gjennomført en ekstraordinær klarspråksinnsats. Med statsorgan menes i denne sammenhengen statlige forvaltningsorganer og helseforetak.

Et godt og planmessig arbeid for å oppfylle bestemmelsene i språkloven som gjelder bruk av bokmål og nynorsk, vil telle positivt.

Hovedpris for kommuner og fylkeskommuner

Prisen tildeles en kommune eller fylkeskommune som har gjennomført en ekstraordinær klarspråksinnsats.

Et godt og planmessig arbeid for å oppfylle bestemmelsene i språkloven som gjelder bruk av bokmål og nynorsk, vil telle positivt.

Temapris

I tillegg til hovedprisene kan det deles ut en temapris. Hensikten med temaprisen er å stimulere til aktivitet på spesielle områder.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Digitaliseringsdirektoratet, Språkrådet og Kommunesektorens organisasjon KS vurderer fra år til år om det skal deles ut en temapris.

Vurderingsgrunnlag for hovedprisene

Klarspråksarbeidet i forvaltningen skal være langsiktig og systematisk. Det er særlig viktig at informasjon om plikter, rettigheter og muligheter er formidlet på en lettfattelig måte og tilpasset målgruppenes behov. Klart språk er avgjørende for å lykkes med digitaliseringen av offentlig sektor. Språket må være klart både i digitale tjenester og i brev, vedtak og veiledere.

¹ Retningslinjene for Klarspråksprisen av 16. september 2016 ble opphevet fra samme dato.

Juryen skal legge vekt på

- hvordan klarspråksarbeidet er organisert, forankret i ledelsen og at det involverer store deler av virksomheten
- koblingen mellom språkarbeidet og øvrige arbeids- og utviklingsprosesser
- språklig sammenheng i alle kanalene mellom forvaltningen og innbyggerne
- hvilke konkrete tiltak som er gjennomført
- hvordan målgruppene blir involvert i utviklingen av tekster, og hvordan tekster blir tilpasset deres behov
- vise til konkrete resultater av klarspråksarbeidet ved evaluering, brukertesting, målinger eller lignende

Administrative bestemmelser

Juryen oppnevnes av Digitaliseringsdirektoratet, Språkrådet og KS. Den består av tre til fem medlemmer. Jurymedlemmene oppnevnes for den tiden Digitaliseringsdirektoratet, Språkrådet og KS bestemmer, med mulighet for forlengelse.

- Juryen honoreres etter statens veiledende timesatser for utvalgsgodtgjøring.
- Digitaliseringsdirektoratet og Språkrådet er sekretariat for juryen.
- KS bidrar til sekretariatsarbeidet i forbindelse med prisen for kommuner og fylkeskommuner. KS bidrar eventuelt også i forbindelse med temaprisen, der det er relevant.
- Prisvinnerne utpekes blant kandidater som juryen har mottatt forslag om, eller som juryen vurderer på eget initiativ. Kandidatene skal vurderes på selvstendig grunnlag. Hvis ingen kandidater oppfyller kravene, blir det ikke delt ut pris.